

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷോഡശഃ സർഗഃ ||

സീതായാഃ ശീലം സൗന്ദര്യം ച മനസാ പ്രശസ്യ താം ദുഃഖമഗ്നാം
നിരീക്ഷ്യ തദർഥം ഹനുമതോപി ശോകഃ

പ്രശസ്യ തു പ്രശസ്തുവ്യാം

സീതാം താം ഹരിപുംഗവഃ |

ഗുണാഭിരാമം രാമം ച

പുനശ്ചിന്താപരോഭവത് ||5.16.1 ||

സ മുഹൂർത്തമിവ ധ്യാത്വാ

ബാഷ്പപർയാകുലേക്ഷണഃ |

സീതാമാശ്രിത്യ തേജസ്വി

ഹനുമാൻ വിലലാപ ഹ ||5.16.2 ||

മാൻയാ ഗുരുവിനീതസ്യ

ലക്ഷ്മണസ്യ ഗുരുപ്രിയായ |

യദി സീതാ ഹി ദുഃഖാർതാ

കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ ||5.16.3 ||

രാമസ്യ വ്യവസായജ്ഞാ

ലക്ഷ്മണസ്യ ച ധീമതഃ |

നാത്യർഥം ക്ഷുഭ്യതേ ദേവീ

ഗംഗേവ ജലദാഗമേ ||5.16.4 ||

തുൽയശീലവയോവൃത്താം
 തുൽയാദിജനലക്ഷണാം |
 രാഘവോർഹതി വൈദേഹീം
 തം ചേയമസിതേക്ഷണാ ||5.16.5 ||

താം ദൃഷ്ട്വാ നവഹേമാദാം
 ലോകകാന്താമിവ ശ്രിയം |
 ജഗാമ മനസാ രാമം
 വചനം ചേദമബ്രവീത് ||5.16.6 ||

അസ്യ ഹേതോർവിശാലാക്ഷ്യാ
 ഹതോ വാലീ മഹാബലഃ |
 രാവണപ്രതിമോ വീര്യേ
 കബന്ധശ്ച നിപാതിതഃ ||5.16.7 ||

വീരാധശ്ച ഹതഃ സംഖ്യേ
 രാക്ഷസോ ഭീമവിക്രമഃ |
 വനേ രാമേണ വിക്രമ്യ
 മഹേന്ദ്രേണേവ ശംബരഃ ||5.16.8 ||

ചതുർദശ സഹസ്രാണി
 രക്ഷസാം ഭീമകർമണാം |
 നിഹതാനി ജനസ്ഥാനേ
 ശരൈരഗ്നിശിഖോപമൈഃ ||5.16.9 ||

ഖരശ്ച നിഹതഃ സംഖ്യേ
 ത്രിശിരാശ്ച നിപാതിതഃ |
 ദുഷ്ഠനശ്ച മഹാതേജാ
 രാമേണ വിദിതാത്മനാ ||5.16.10 ||

ഐശ്വര്യം വാനരാണാം ച
 ദൂർലഭം വാലിപാലിതം |
 അന്ധ്യാ നിമിത്തേ സുഗ്രീവഃ
 പ്രാപ്തവാൻ ലോകവിശ്രൂതഃ ||5.16.11 ||

സാഗരശ്ച മയാജ്ജ്വലാതഃ
 ശ്രീമാൻ നദനദീപതിഃ |
 അന്ധ്യാ ഹേതോർവിശാലാക്ഷ്യാഃ
 പുരി ചേയം നിരീക്ഷിതാ ||5.16.12 ||

യദി രാമഃ സമുദ്രാന്താം
 മേദിനീം പരിവർതയേത് |
 അന്ധ്യാഃ കൃതേ ജഗച്ചാപി
 യുക്തമിത്യേവ മേ മതിഃ ||5.16.13 ||

രാജ്യം വാ ത്രിഷു ലോകേഷു
 സീതാ വാ ജനകാത്മജാ |
 ത്രൈലോക്യരാജ്യം സകലം
 സീതായാ നാപ്സുയാത് കലാം ||5.16.14 ||

ഇയം സാ ധർമശീലസ്യ
 ജനകസ്യ മഹാത്മനഃ |
 സുതാ മൈമിലരാജസ്യ
 സീതാ ഭർത്യഭ്യുവ്രതാ ||5.16.15 ||

ഉത്ഥിതാ മേദിനീം ഭിത്ത്യാ
 ക്ഷേത്രേ ഹലമുഖക്ഷതേ |
 പദ്മരേണുനിദൈഃ കീർണാ
 ശൂദൈഃ കേദാരപാംസുഭിഃ ||5.16.16 ||

വിക്രാന്തസ്യാർയശീലസ്യ
 സംയുഗേഷ്യനിവർതിനഃ |
 സ്കൂഷാ ദശരഥസ്യേഷാ
 ജ്യേഷ്ഠാ രാജേണാ യശസ്വിനീ || 5.16.17 ||

ധർമജ്ഞസ്യ കൃതജ്ഞസ്യ
 രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
 ഇയം സാ ദധിതാ ഭാർയാ
 രാക്ഷസീവശമാഗതാ || 5.16.18 ||

സർവാൻ ഭോഗാൻ പരിത്യജ്യ
 ഭർത്യസ്സേഹബലാത് കൃതാ |
 അചിന്തയിത്യാ കഷ്ടാനി
 പ്രവിഷ്ടാ നിർജനം വനം || 5.16.19 ||

സന്തുഷ്ടാ ഫലമൂലേന
 ഭർത്യശുശ്രൂഷണാപരാ |
 യാ പരാം ഭജതേ പ്രീതിം
 വന്ദ്യേപി ഭവനേ യഥാ || 5.16.20 ||

സേയം കനകവർണാംഗീ
 നിത്യം സുസ്മിതഭാഷിണീ |
 സഹതേ യാതനാമേതാ -
 മനർമാനാമഭാഗിനീ || 5.16.21 ||

ഇമാം തു ശീലസമ്പന്നാം
 ഭൃഷ്ടുമിച്ഛതി രാഘവഃ |
 രാവണേന പ്രമഥിതാം
 പ്രപാമിവ പിപാസിതഃ || 5.16.22 ||

അസ്യാ നൂനം പുനർലാഭാദ്
 രാഘവഃ പ്രീതിമേഷ്യതി |
 രാജാ രാജ്യപരിഭ്രഷ്ടഃ
 പുനഃ പ്രാപ്യേവ മേദിനീം || 5.16.23 ||

കാമഭോഗൈഃ പരിത്യക്താ
 ഹീനാ ബന്ധുജനേന ച |
 ധാരയത്യാത്മനോ ദേഹം
 തത്സമാഗമകാക്ഷിണീ || 5.16.24 ||

നൈഷാ പശ്യതി രാക്ഷസ്യോ
 നേമാൻ പുഷ്പഫലദ്രുമാൻ |
 ഏകസ്ഥഹൃദയാ നൂനം
 രാമമേവാനുപശ്യതി || 5.16.25 ||

ഭർതാ നാമ പരം നാർയാഃ
 ശോഭനം ഭൂഷണാദപി |
 ഏഷാ ഹി രഹിതാ തേന
 ശോഭനാർഹാ ന ശോഭതേ || 5.16.26 ||

ദുഷ്കരം കുരുതേ രാമോ
 ഹീനോ യദനയാ പ്രഭുഃ |
 ധാരയത്യാത്മനോ ദേഹം
 ന ദുഃഖേനാവസീദതി || 5.16.27 ||

ഇമാമസിതകേശാന്താം
 ശതപത്രനിഭക്ഷണാം |
 സുവാർഹാം ദുഃഖിതാം ഇതാത്യാ
 മമാപി വ്യഥിതം മനഃ || 5.16.28 ||

ക്ഷിതിക്ഷമാ പുഷ്കരസന്നിഭാക്ഷീ
 യാ രക്ഷിതാ രഘവലക്ഷ്മണാഭ്യാം |
 സാ രാക്ഷസീഭിർവികൃതേക്ഷണാഭിഃ
 സംരക്ഷ്യതേ സമ്പ്രതി വൃക്ഷമൂലേ ||5.16.29 ||

ഹിമഹതനലിനീവ നഷ്ടശോഭാ
 വ്യസനപരമ്പരയാ നിപീഡ്യമാനാ |
 സഹചരരഹിതേവ ചക്രവാകീ
 ജനകസുതാ കൃപണാം ദശാം പ്രപന്നാ ||5.16.30 ||

അസ്യാ ഹി പുഷ്പാവനതാഗ്രശാഖാഃ
 ശോകം ദുഃഖം വൈ ജനയന്ത്യശോകാഃ |
 ഹിമവ്യപായേന ച ശീതരശ്മി -
 രഭ്യത്ഥിതോ നൈകസഹസ്രരശ്മിഃ ||5.16.31 ||

ഇത്യേവമർഥം കപിരൻവവേക്ഷ്യ
 സീതേയമിത്യേവ തു ജാതബുദ്ധിഃ |
 സംശ്രിത്യ തസ്മിൻ നിഷസാദ വൃക്ഷേ
 ബലീ ഹരീണാമൃഷഭസ്തുരസ്യീ ||5.16.32 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്ഭാമയണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||